

ДО

Председателя на Научното жури,

определено със Заповед № 1654/28.06.2016
г. на Ректора на Тракийски университет, гр.
Стара Загора

СТАНОВИЩЕ

Относно: Дисертационен труд на тема: „Териториалната локализация на бизнеса (на примера на област Кърджали), разработен от Теньо Манолов, докторант към Тракийски университет, гр. Стара Загора с научен ръководител проф. д-р Стефан Иванов, за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Народно стопанство (вкл. Регионална икономика и История на народното стопанство)“

от проф. д-р Спартак Керемидчиев - Институт за икономически изследвания на БАН, секция „Икономика на фирмата“, научна специалност „Икономика и управление (корпоративно управление)“, член на Научното жури по настоящия конкурс.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 202 нестандартни страници, в т.ч. основен текст от 176 страници, 27 приложения и списък на използваната литература. Използваната литература включва 98 източника на български, английски, френски и немски език, и 7 интернет източника.

Структурата на изследването е изградена в три глави, заедно с увод и заключение. В първата глава е представена теорията на териториално разположение на стопанската дейност. Втората глава се занимава с проблемите на развитието и междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в област Кърджали. След това са представени резултатите от „shift-share“ анализа. Третата глава също е разделена на две части. В първата част е направен анализ на резултатите от проведеното социологическо изследване за факторите за локализация на бизнеса. След това са формулирани препоръки за подобряване на бизнес средата в областта.

Основните резултати от дисертационния труд са представени в две публикации (едната в съавторство) на английски език и една самостоятелна на български език в сборници от международни и национални конференции в страната.

Авторефератът в обобщен вид вярно отразява основните моменти от дисертационния труд. В него са представени най-важните постановки и приноси на автора, което позволява по-бързо запознаване с работата и постигнатите научни резултати в дисертационния труд.

II. Оценка на научните и практическите резултати в дисертационния труд

1. В първата част авторът задълбочено проследява еволюцията на теориите за локализация на бизнеса, като ги обособява в две групи: локализационни теории и теории за регионалния икономически растеж и развитие. С това той поставя солидна основа на изследването си.
2. Авторът разработва методика за изследване на териториалните различия и локализация на бизнеса на основа на обективни показатели, проследявани от националната статистика. Тази методика е успешно приложена в област Кърджали и може да се използва и в другите области в страната.
3. Чрез социологическо проучване на близо 150 фирми от около 4500, са изведени най-важните факторите за локализация на бизнеса, както и най-важните проблеми на регионалната бизнес среда.
4. Изследването има комплексен характер, защото свързва локализационните фактори със стратегическите документи, бизнес средата и социално-икономическото развитие на една област. Под този ракурс в него са направени предложения на национално и регионално равнище за подобряване на бизнес средата в област Кърджали.
5. Авторът има изграден собствен изследователски стил и почерк. Конструкцията на изложението е логична и системна, което позволява проблематиката да се обхване цялостно и задълбочено. Използвана е професионална терминология, цялостното изложение е стегнато и разбираемо.

III. Критични бележки

Към представената разработка бих отправил следните критични бележки и препоръки за бъдещите изследвания на автора:

1. Ограничителното използването на „shift-share“ анализа в разработката изкривява влиянието на трите ефекта върху местната икономика, както и определянето на конкурентните ѝ отрасли. Вместо БВП би могло да се

използва БДС или някои друг показател за създадената стойност на регионално равнище.

2. При социологическото изследване е посочено, че близо 80% от изследваните фирми са регистрирани в периода 1990-2006 г., като не е ясно дали още тогава те са се локализирали в област Кърджали, или това е станало по-късно. Затова би било полезно да се сравни мотивацията за локализация на установените от много години фирми в областта с новосъздадените и делокализираните от други територии.
3. От изследването могат да се изведат много интересни въпроси, които заслужават по-голямо внимание и интерпретация от страна на автора. Един такъв въпрос е за отношението между високата степен на удовлетвореност от избраната локализация (97% от анкетираните) и оценката за привлекателност на област Кърджали за правене на бизнес в страната. Друг подобен въпрос е за връзката между ниското равнище на безработица, която си партнира с ниското образователно равнище на населението от областта.

IV. Заключение

В обобщение на представените аргументи и доказателства за качествата на представения дисертационен труд моята оценка е, че той напълно покрива изискванията, поставени в ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Тракийски университет, Ст. Загора, което с пълна убеденост ми дава основание да предложа на уважаемите членове настоящото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Народно стопанство (вкл. Регионална икономика и История на народното стопанство)“ на докторант Теньо Манолов.

_____
проф. д-р Спартак Керемидчиев

17 септември 2016 г.

Гр. София